

## SZERKESZTŐI IRODA:

Békéscsaba 21. szám. (Postapénz) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

## AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Vidékire postán, vagy helyben házhoz hordva

Egy évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.  
Hétre . . . 8 frt. Egy óra helyben . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatnak vissza.

## ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

## KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

## HIRDETESI DÍJAK

Egy cztimetryni tér ára 4 kr Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

## Nyilttéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

## A kik vérre szomjaznak.

Kolozsvár polgármestere igen bölcsen cselekszik, ha a törvénnyel és a belügyminiszter rendeletével meg nem elégszik (!) s megteszi a maga intézkedéseit a viszonyokhoz képest.

Ez a néhány ártatlannak tetsző, de lényegében rendkívüli veszedelmeket takargató cizzerós sor a „Kolozsvár” tegnapi számában van lenyomtatva.

A ki csak a kiszakított sorokat olvassa azt fogja kérdeni: minő veszedelmet láthatunk mi e bátorító és helyes nyilatkozatban.

Megmondjuk rögtön. A „Terrorismus” című cikk arról szól, hogy a kolozsvári függetlenségi pártaknak munkát folytat, titokban terrorizál, nyomtatott cédulákat szór a polgárok közé, s őket egymás ellen láztatja.

Ebben nyilvánvaló veszedelem rejlik. A polgárok nyugalma fel van dőlve, élet és vagyon biztonságuk veszélyeztetve van, bölcs dolgot cselekszik tehát a város polgármestere, ha „meg nem elégszik a törvénnyel” s azon túl terjedő intézkedéseket is tesz.

Hát mit is mond a törvény?

Azt, hogy a választási jog szabad gyakorlata szükség esetén a fegyveres erő segítségével is biztosítható.

A „Kolozsvár” azt tanácsolja, hogy a polgármester ezzel se elégedjék meg, mert itt a veszély sokkal nagyobb, ide különös és a törvény által megengedett eszközöknél hatékonyabb fegyverekhez kell nyulni. Hát mik lehetnek ezek a fegyverek?

Mik azok a veszedelmek, melyek különleges intézkedést tesznek szükségessé?

Azt mondják: a függetlenségi párt titkos működése veszélyezteti a polgárok nyugalma, s hogy a város polgármesterének ez okból túl kell tennie magát a törvényen.

Hát nem gyalázatos beszéd ez?

Hát ki terrorizál, az a párt-e, a mely csendesen, minden feltűnés nélkül csinálja a maga dolgát az alkotmány által megszabott törvényes kereteken belül, vagy pedig az a szabadelvű politikus, a ki nyíltan arra láttatja a polgármestert, tehát a hatalom egyik közegét, hogy a polgárok ellen még a törvény által meg nem engedett eszközöket is igénybe vegye?

Hát már a fegyveres erőnek a polgárok ellen való felhasználása nem

is elég, még ezen is túl kell menni, ha azt akarják, hogy a választási jog gyakorlásának szabadsága biztosítható?

Hát a szabadelvű párt politikusi már nem is tartják elégségesnek, ha a polgárok ellen a fegyveres erő vétetik alkalmazásba, még ennél is több kell nekik?

De hát mi kell az uraknak odaát a szabadelvű pártban? Az-e, hogy Kolozsvár város független érzelmi polgárai a polgármester rendelkezésére álló eszközökkel a választások előtt és alatt kitűzzenek a város területéről és Hegedűs Sándor meg Sigmond Dező urak akadálytalanul jussanak a mandátumaihoz?

Hát ezt nevezik önök alkotmányos választásnak, és a népkarát szabad nyilvánulási módjának?

Ugy kell-e tiszteletben tartani az alkotmányos jogokat, hogy a polgármester törvénytelen cselekedeteket elkövetésére buzdítsák?

Ugy kell-e védeni a szabad meggyőződést, hogy rá uszítsák a hatalmi közlegeket a szabad polgárokra?

Ostromállapotot kell az uraknak?

Honnan veszik a jogot ahhoz, hogy ilyen fellépésre bátorítsák a város első tisztviselőjét, a ki a polgárok bizalmából ül a széken és arra van hivatva, hogy a polgárság érdekeit védelmezze a jogtalan megtámadatásokkal szemben?

A törvény azt írja elő, hogy a hatósági közlegek érkezőjének a választási jog szabadsága felett. A törvény azt rendeli, hogy az ellennézetűek szabadon nyilatkozhasanak. Mindenki a meggyőződését nyíltan hirdethesse. A törvény a fegyveres erő felhasználására csak azért ad jogot a hatalmi közlegeknek, hogy általa a választási jog szabadsága biztosítható.

És a „Kolozsvár”? s az ő „szabadelvű” politikusa?

Nó ennek már nem elég a fegyveres erő sem. Neki valami különlegesség kell. A polgármester írta ki a városból a független érzelmi polgárokat. A polgármester tegye túl magát a törvényen. Mert csak ez a bölcs cselekedet. Ezt parancsolja a szabadelvű párt érdeke.

És ok ezt elkeresztelik alkotmányos szabadságnak. Szerintük a polgár csak addig érdemel gyámolítást, védelmet, a míg a hatalom zsoldosa, a hogy a jogait követeli, a hogy a szabadságát és meggyőződését függetlenül meri a hatalomtól — hát czudar ripók,

a kinek nincs joga az alkotmányos intézmények védelmében való részvételre. Az már megérett a lehasszabolatásra.

És még az urak beszélnek szabadelvűségről, alkotmányos érzelméről, mikor meg nem engedett eszközökkel akarják megfosztani a polgárokat minden joguktól, s arra biztatják a hatalom közegét, hogy törvénytelen eszközökkel tiltsa el a választási jog szabad gyakorlásától, s ha kell, támadjon rá személybiztonságukra.

A jelszó tehát ki van adva. Kolozsvár polgármestere szembé van állva a polgársággal. Kolozsvár polgármestere rá van uszítva a polgárookra.

Az a bölcs feladat vár a polgármesterre, hogy törvénytelen eszközökkel óvja meg az egyedül üdvözítő szabadelvű pártot érdekeit és a választási jog szabadságát a független érzelmi polgárokkal szemben.

Az a bölcs feladat vár a polgármesterre, hogy üszköt vessen a szenvedélyek közé, polgárt láztatson a polgár ellen, s ha kell polgárért ontasson — a szabadelvű párt nagyobb dicsőségére.

No urak, ha eddig még nem ismerté a világ emberbaráti érzelmeit, most abban az alakban léptek fel, a melyben jól rátok lehet ismerni.

Eddig csak azt tudtuk, hogy a májakat gonosz, a lelketek fekete, a lelkiismereteket czudar, most azt is megtudtuk, hogy fogatok van, a melylyel a polgárok testébe akartok harapni.

Már nem elég, ha ráalkuszunk a szabad meggyőződésre, ország pénzén azok lélekvesztését üznek, hanem már az is a szabadelvű haladás biztosítékai közé tartozik, ha nyíltan dárít szegítettnek a polgárok testének és a személybiztonság hatóságai veszélyeztetésével akarják megvédeni a választási jog szabadságát.

Ugyan mondják meg: mi okból van szükség erre a kivételes intézkedésre éppen most és éppen Kolozsvárt?

Csak azon egy okból, mert a független érzelmi polgárok sem ugy cselekednek, mint ők. Nem viszik piacra a dolgaikat, hanem otthon végzik el. Nem duhajkodnak a kocsmákban, mint ők, hanem dolgaikat után látnak. Nem esznek marinírozott halat hitelbe, hanem száraz kenyeret a munkájuk árán. Nem bódítják meg az egyszerű emberek lelkét bordélyházi

látványosságokkal, hanem felidézük maguk és elvtársaik között a szabadság és függetlenség szellemét erősítik magukat egy jobb jövőbe helyezett hitnek erős érzetével.

Hát ezért kell Kolozsvárra ostromállapot? Hát ezért kell Kolozsvár polgármesterét nyíltan arra szólítani fel, hogy e város békés polgárait kardélre hányatással tartsa vissza jogaik szabad gyakorlásától?

Hát mi azt mondjuk a polgármester urnak: ha mindenáron ostromállapotot kell hirdetni ebben a városban, akkor a rendelkezésre álló eszközöket azok ellen fordítsa, a kik neki ezt a czudar tanácsot adták. Mert ebben a városban nem a független érzelmi polgárok ugynevezett „akna munkája” veszélyezteti a választási jog szabadságát, hanem azok a szabadelvű politikusok, a kik nyíltan láztatják a hatalmat tulkapásokra, s a kik a polgárvértől sem iszonyodnak, ha ugy kívánja a „szabadelvűség” érdeke.

És ha mindenkép vér kell nekik, hát verjék össze egymást, de ne juttassanak a város első tisztviselőjének hóhér szerepet csak azért, hogy június 17-ének emlékét vérrel írják be Kolozsvár történetébe.

Mi rajta leszünk, hogy e dicsőség ne jusson részükbe.

— n.

## Politikai hírek.

Választások Marosvásárhelytől. Mint lapunk értesít a központi bizottság tegnapi ülésén a választás hatánapját Marosvásárhely város mindkét kerületére nézve június 26-ára tűzte ki.

Választások Kisküküllőmegyében. Mint lapunk távirják, a központi választmányak a hó 7-én tartott ülésén a Kisküküllőmegye első és felső választókörletében a választás napja június 17., Erzsébetvárosra nézve június 18-ára tűztetett ki.

Választások. Brassó városában a képviselőválasztás a hó 18-án a megyében pedig 20-án fog megtartatni.

Nem lesz háború. Suwaloff nagykövet, kit egy új háromszászi találkozás tervezésének tartanak, újból Szt.-Pétervárra utazott, mi állítólag összefüggésben lenne ezen tervvel. A Kremlenben beszélgetést közöl egy orosz diplomatával, ki Oroszország barátságos hangulatát a többi hatalmakhoz hangsúlyozta és a politikai helyzetet megnyugtatónak mondta.

— Talán indulhatnánk haza, jegyezte meg utitársam.

— Igaza van; jó volna hazaérkezni délre.

Livius ur órájára nézett.

— Most fél tízre. Egy óra után otthon leszünk, hamarabb aligha. Menjünk.

Még egy bucsupillantást vettem a láthatarra s azzal elhagytuk a barlangot. Az ut könnyebb volt lefelé, de nem kevésbé veszélyes. A talaj nedvessége miatt kétszeresen kelle vigyáznunk, ha nem akartuk összerúzni magunkat.

Különösen az alsó szakadással, melyen most sokkal nehezebben repültünk át, mint fölfelé jövet. Misküinben, leszámítva néhány elcsuszamlást, minden baj nélkül értékünk a hegy tővébe, s onnan haza.

A bucsúzásnál utitársam, kezemet megszorítva szólott:

— A mit mondtam legyen örökre titok, nagybátyjának családját előtt. Még semmit sem tudnak, s nem akarom hogy megtudják. Mennek kollona...

Megnyugtattam, hogy mitől se tartson. Hallgatni fogok. Igeretemet mindvégig megtartottam.

Három hét múlva utaznom kellett. Nehezen váltam meg a csendes kis faluskátlól, nehezen a háztól, melyben hosszú ideig otthon éreztem magam. Mindenkitől elbocsátam, csak Livius urtól nem. Sehol nem volt található. Hazulról még hajnalban eltávoztott.

— Barangolni ment; furosa ember az, neveltet Olga hugom.

## Pártélet.

Ugron Gábor Kecskeméten.

Ugron Gábor kecskeméti programbeszédéről és az alkalommal történt fogadtatásáról tegnapi közlésünk kiegészítésül ma újabb tudósítást vettünk. E szerint Ugron Gábor vasárnap d. e. 10 órákor érkezett meg Kecskemétre. Választók óriási tömege, zászlókkal, fogatok hosszú sorával várták a vasutnál és folytonos éljenzések között kísérték a városházához, melynek udvarán legálabb tízezer főnyi tömeg előtt tartotta meg programbeszédét, a melylyel a szó teljes értelmében felvillanyozta és elragadta választóit.

Ez a beszéd biztosította diadalát. Délben szűkebb kövű banket volt a népkörben, a melyen Holló Lajos főlegyházi függetlenségi párti képviselőjelölt vezetése alatt 10 tagból álló küldöttség is jelen volt.

Számos lelkesítő pohárköszöntő mondatot. Délután Ugron kíséretével az iparosok majálisát látogatta meg, hol ünnepélyes fogadtatásban részesült.

Este a népkörben társas vacsora volt 300 személy részvételével. Ugron fellépése meghódította a kecskeméti választókat.

## Szabadelvű lenese.

M. Igen, 1887. június 6.

Országgyűlési zajos napokat élünk. Az alkotmányos igazság, jogérzetes hazafiság és a tisztá, önzetlen hazas szeretet küzd az országot végörvénybe süllyesztő, adóssággal örök időre megterhelő, a nép erkölcsét megmetyező s magát szabados helyett szabadelvűnek valló nemtelen eljárással. S mint annyiszor megtörtént a világ és hazánk történetében, most is meg fog történni, hogy az utóbbi győz. De nincs oly hosszú éjszaka, melyet virradat ne követne, s kik a hosszú éj sötétségét önző és szennyes céljaik elérésére oly lázas — és jobb ügyhez méltó tevékenységgel használták, s szemeik hozzászórtak a homályhoz, keserű nappalra fognak felébredni. Mert napjaik számítottak, megifjult az idő, s kitől rettenek, nem félt fegyvereiket, az ige, az eszme! Bársony haddal, fűzetett poroszlokkal meglehet félemlíteni egy darabig a külföldben is véginségre jutott népet, de szívét, lelkét megnyerni a szennyes ügynek — az nem lehetséges. Éppen ez biztat és lelkesít minket is, hogy a szent ügy diadalra jut előbb-utóbb, mert itt Hegyalján hol ezelőtt ellenzéki elveket hallani sem lehetett irtózássá nélkül, mind többen-többen látták át, hogy csak a zászló alatt nyerhető vissza hazánk és nemzetünk régi hira, régi dicsősége.

Jelenleg ennyi is elég, mert ebből látható, hogy mind nagyobb és mindig nagyobb tért hódít az az elv, mely a vértanúk és felfüggesztettek vérével nyert megpecsételést.

Ezt láthatták Alsó-Fehérmegye fő és alispán, főjegyzője és ezolgabírái, valamint a Z-ryk had, kik a folyó hó 5-re M.-Igenben megrendelt szabadelvű párti értekezletre

## AZ „ELLENZÉK” TÁRCÁJA.

1887. június 8.

## Egy kirándulás.

— Történet. —

Iris: Solyom Ferencz.

(Vége.)

Később kiindultam a gyűlöletes szobából, s a mint a lépcsőből lefelé haladtam, magas, körülbelül negyvenöt éves férfit találkoztam. N... gróf volt! Azt hittem, nem vagyok otthon. Öröngő dühvel rohamtam rá, mint egy állat. Erősen védte magát, segítségért kiáltozva, — de az nem használt neki, — vas marokkal szorítottam össze nyakát. Aztán lezuhantunk a lépcsőre, s többre nem emlékeztem. Mikor ájából magamból tértem, börtönben voltam. Megfotottam a gróft.

Livius ur jéghidegen simította meg lábaim homlokát.

Nekem minden tagom reszketett a mély elbeszélés alatt. Szegény ember.

— A törvényszék csak három évi börtönt ítélt, folytatta Livius ur. Mit bántam én! Tehetek velem a mit akartak. Nem tudtam semmivel. Minden érzést kioltottam az irtozatos csalódás. Olyan voltam mint egy fadarab. Három év múlva kivették. Felkerestem nagyanyám házába, de az oly esendős volt, mint az a börtön, hol három évig tengődtem. A ház egyik szobájában nagyanyám ügyvédje lakott. Az utolsó tudomra adta, hogy az öreg asszony

nehány hónap előtt meghalt, s végrendeletének felbontását megérkeztemre rendelé. — Majd egy csomagot adott át, melyre nevem volt felírva. Felsült egykedvűséggel hallgattam az ügyvéd szavait és nem lepott meg semmi. Később felbontottam a csomagot, melyben nagy anyám levele és egy férfiarozkép volt: N... gróf.

Nem lepott meg az sem. Semmi... A levélből megtudtam, hogy a gróf atyám volt, s anyám miatta halt meg.

Felkaczagtam! A nemesi bosszujutalajdon vére által érte utol... Iszonyu dolog, ugy-e?

Iszonyu, iszonyu... tagoltam, egész testemben reszketve.

Livius ur könyörtelen hidegséggel folytatta:

Nagyanyám megparancsolta, hogy nőmmel kibéküljek, különben minden vagyontól kitágad, mehetek koldulni. „Ez legyen büntetésed a gyilkosságért — ugymond — s óhajtom, megérezzed súlyát. Ha nem teszel parancsom szerint, holtod után minden vagyonom nődre száll, addig senkire. Az Isten könyörülni rajtad.” Tűzba dobtam a levelet, az arczképpel együtt. Kibékülni nőmmel? ki oly rettentő játékot üzött velem? a ki holt emberré tett? Soha!

Koldulni mentem. Vándoroltam faluról-falura, városról-városra, munkát keresve, becsületos megélhetési eszközt: hiába. Senkinek se kellett. Alig voltam némely helyen egy-két hétig, elküldötték. Nem kellett ur, senkinek. — Testemben-lelkemben megtörve érkeztem végül, Szent Gothárdra,

s megtudva hogy az ön nagybátyjának irnoka van szüksége. — jelentettem magam.

Felösmert és nem küldött el. Isten áldja meg érte, ő tudta mennyit szenvedtem, s menhelyet adott. Két év óta vagyok itt, mint egyszerű irnok. Ime uram, ez az én életem története.

Livius ur elhallgatott.

Mélyen meghatva szorítottam meg a kezét és nem feleltem. Mit is felelhettem volna?

Szorakozottan néztem ki a barlangból, a felhőkre, melyek jó magasra vonultak föl a hegy megmászhatatlan csúcsa fölé. A fonséges látkép már nem érdekelt többé, a pillanatra az is megvillant agyamban, hogy talán jobb lett volna nem jönni ide. Szegény Livius ur! valóban szerencsétlen ember volt önhibáján kívül, megcsalódva és megcsalva legnemesebb érzelmeiben. Az ő története régi, mindig ismétlődő, s mégis mindig megdöbbentően tragikus. Sok ember van, a ki szenved, nyomorog, megcsalják, letiporják, s a szegény nem tudja miért? Livius ur is ezek közé tartozott.

Eszembe jutott a neje. Megkérdeztem tud-e róla valamit?

— Elzúllott — felelé mély megvetéssel. — Várja halálomat. Nő hát csak hadd várja! — Ezért akarok élni uram.

Nem kérdezősködtem tovább!

A fergeteg pedig végkép lecsendesült. A nap is kisütközött. Fényes sugaraival megáryozta a gyönyörű völgyet, mely a ezer száz lábnyi magasból tündér kert volt,

Nem lehetett késlekednem. Még egy Isten hozzád, s kocsim továbbment. Utam a hegyek felé vezetett, a tarlókon keresztül. Eszembe jutott kirándulásom, s fölíztem a hatalmas vén „Sashegyre”, mely mintegy dics glóriával öveze tündökölt az augusztusi napfényben.

És ugy tetszett, mintha egy árnyat láttam volna fűn a magasságban, fehér kendőt lebogtatott. Arról a tájról, a hol én is voltam egyszer.

Szegény Livius ur!!!

## Diána fegyelme.

A „Dora” szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

XI.

(Folytatás.)

19

Papa nem gondolkodott, nem volt ideje a gondolkodásra, mert különben soha sem ment volna bele a házasságba. Irja meg, hogy megbeszélte velem a dolgot, és hogy az nem történehetik meg. Papa, tegye meg, tegye meg kérem ha saját boldogsága és az enyém drága előtte.

— Diána, Lady Scarsdale borzasztóul meg lesz bántva.

— Papa, ő nem lesz megbántva; de ha meg lenne bántva — hát mit tesz az? papa, folytatás esekli szép arczát atyjához emelve, drága jó atyám, kit szeret maga legjobban a világon?

— Tégedet gyermekem, volt a válasz. Ez kérdésbe nem jöhet; te vagy a legdrágább kincsem, te vagy az én mindenem e világban.

egész nagy apparátussal jelentek meg, — mert az értekezletet megelőző főispáni ebédre is kötélen fogták a vendégeket, s bár a lencse nagyon tápláló eledel, mégis csak a megyei központból jöttéket is subordínált-jakat tudták összehozni.

Ha már az ebéd így sikerült, iker-távra volt ennek az ebéd után tartott értekezlet, hol az Enyedről jött, de itt nem választók s a bérrendelt állami és közigazgatási közegek, a semmittevő és hazafiatlan főszolgabíró ordításai kíséretében Somborból lelkesülten kiáltották ki br. Kemény Gábort képviselőjelöltnek.

Most már zenghet a dal ajkairól:

„Áldjátok azértan  
Hangos csitirákban,  
Központ áldásak,  
Lantban, hegedűben,  
Czimbalmi zengésben  
Magasztaltassék.”

A jelölt pedig mellét verve mondhatja és pedig nagy diadossal, mert ezt kivívni nem kis dolog volt:

„Főre, főre... pálya mérve!  
Fék szorosan! Láncsa közbe!”

Vates.

#### Hoitsy Pál beszámolója.

A gyomai kerület volt országgyűlési képviselője Hoitsy Pál e hó 4-én érkezett Kőrös-Ladányba beszámoló-egyszeresind programbeszédét megtartani.

A község határánál számos kocsival-jelentek meg a választók, s kísérték a jelöltet a községhez.

Este bankett volt tiszteletére, melyen résztvett az egész előjárás. Másnap reggel 7 órakor tartotta meg beszédét, melyet eleitől végig gyakori helyeslésekkel kísért a nagy-számú összejutott polgárság. 9 óra után a szomszédos Kőrös-Tarcsára ment át, hol megható fogadtatásban részesült.

A tarcsaiak híjték eleje a község határáig bandériummal s hosszú kocsis sorral. A nők virágkoszorúkkal fogadták, s a polgárság nagy tömegben gyűlt eleje a Kőrös hídjára s óriási lelkesedéssel fogadta majdnem egy óra hosszat tartó beszédét.

Délután Mező-Berény felé indult meg a menet, élén a bandériummal. De a berényiek egész Tarcsára elebe jöttek számos lovasból álló bandériummal, s beláthatatlan hosszú kocsisorral.

Kollár János ügyvéd a függetlenségi párt élneke fogadta üdvözlő beszéddel a város nevében, mire mozsárlövészek mellett indult meg az impozáns menet, minőhöz hasonló nem látott Mező-Berény soha. Kint volt a nép apraja, nagyja, nem akart szünni a közel egy óráig tartó ut alatt az éjlenzés, s a jelölt kocsiját elhalmazták virágokkal.

Beszédét a városháza előtti téren tartotta meg, mely több mint egy óráig tartott, s a választók osztatlan helyesléseivel találkozott.

Este fényes bankett volt a polgári kaszinóban, hol több száz ember gyűlt együvé.

#### Erfurti retkek.

A br. Huszár K. szabadelvű kertészetiéből.  
Topánfalva, június 5.

Báró Huszár K. a havasok jelöltje. Tehát lerándul e havasok választó polgársága, hogy báró Huszárra adja votumait. A mult választás alkalmával az igen t. havasi választó polgároknak az utazás fáradozásait s elvörösödött azzal jutalmazták, hogy míg Toroczkára mentek minden csirke meg tojás felíratott. Ezért most általános tyuk-szegénységben színlődünk. Azonban, midőn

leérkeztek s votumukat bedobták az urnába, egyik toroczkói polgár osztrében már gőzölögve párolgott a gidó megocizula (kecske) húsából készített tokány az asztalokon.

Közben-közben látni lehetett egy egy hatalmas retket is, melynek a t. választó közönség neki esve, oly ropogtatást és harsogtatást vitt végbe, hogy sokan még négy hétig sem ettek. Mondják hogy az idénre is a kormány hatalmas czizula megrendeléseket tett, retkeket pedig Erfurtból külön vonaton rendelt s mert igen nagy számu választó közönség lerándulására számít: a csürökön kívül néhány istállót is berendez étteremnek, minek éltető elemét a vinum de mészkeo teendő.

Azonban, mivel a multkor igen sok jó megértett és töle csemert is kaptak, az idén nem vették a dolgot oly mohón, hanem komolyabban kezdetek gondolkozni a havasi választók, hogy tulajdon képen a czizula, retke, meg vinum de Mészkeo: tán még sem érdemelnek akkora lelkesedést, hogy miattuk oda lefáradva csak annyit tudjanak magukról és alkotmányos jogaikról, hogy mentünk, szavaztunk, czizulázunk stb. Mert megfontolni kezdetek, hogy mivel csaknem minden választás alkalmával épen ők juttatták győzelemre a kormány jelöltjét anélkül, hogy ennek részéről valami megítéssel figyelembe részesültek volna: az idén ünnepélyesen felszólították báró Huszár Károlyt, hogy körükben jelenjék meg; hadd lássák és hallják legalább eleit annak, kit a kormány kandidatorainak nagy lotterijából számukra kitűzött.

E levél igen humanus és komoly hangon — úgy van írva, hogy elárulja, miszerint aláírói ha a kormány hatalma alatt is állanak, de nem egészen szerelmesek az oly eljárásokba, sem bevételek pld. Ferenoz József is, ki soha, sem beköszöntött, sem beszámolót, sem bucsuzót nem tartott előttük. Tán mert havasiak vagyunk — ezért e havasi viselet? Ho, ho, nem oda Buda!

A nagy-somkúti kerület volt szabadelvű párti képviselője, Tel-ki Giza gr. vasárnap tartotta beszámolóját a kerület nagy számban egybegyűlt választói előtt, kik újból felkérték a jelöltség elfogadására. Ellenjelölt e nagyrészen román ajku választó kerületben eddig nincs. Beszélnek In d r e Lízsló ügyvéd mérsékelt ellenzéki programmal való fellépéről.

#### Tordai levél.

Junius 6-án Tordán a korona című szállodába ebéd között elpanaszolta nekem egy tordai köztisztviselő, áll. választó polgár, hogy folyó hó 5-én b-állított hozzá két bölcsekedő oszkar kormánypárti fő kortes, és egy percz mulva két lassabb hangon beszélő megint ugyancsak kormánypárti kortes.

Elsőbeniek felszólítottak arra, hogy hagyják fel régi elveiket, és igérjem meg hogy a 17-én történnéni választáson a kormánypárti képviselő jelölt Papp Számóilára fogok szavazni.

En kijelentem nekik 3 szál tanum jelenlétében, hogy én már 20 évek óta mindig Torda városa polgárságának együttes véleményével szavaztam és én ettől eltéríteni magamat most sem engedem.

Ezen nyilatkozatomra a von választ nyertem, hogy ha így van a dolog, már most megfogom látni, hogy az adó kivétó bizottság hoz bá adott felbontásnak nem hogy hely adaték, hanem az eddiginél sokkal feljebb emelve lesz a jövedelem adóm, ugy annyira, hogy ha 24 óra alatt meg nem gondolkozom és szavamat nem adom a kormánypártira leendő szavazásra, azon esetben 3 év alatt 500 forinttal fog emeltetni, a jövedelem adóm, ellen esetben pedig azonnal le fog apasztatni.

En megkívánván maradni városi polgártársaimmal eddigi véleményem mellett annál is inkább, miután látom az ilyes erőszakos és ijesztgető eljárásokat a megbízott kormánypárti korteseknek borzalom-kell kell gondolnom a jövőre.

Tisztelettel kérem ezen velem történt esetet becses lapjában közzé tenni, szükség esetén a kortes urak és tanum becses névsorával felelősség terhe alatt mindég szolgálhatok.

V. L.

#### Levél Csikból.

Tisztelt szerkesztő barátom!

Lapodnak f. évi 490. számba „egy kormánypárti stikli” című közlemény jelent meg, melynek téves adatait az igazság- és Ugron Janos barátom reputációja érdekében röviden helyreigazítani kötelességemnek tartom.

Mindenekelőtt Ugron Jánosban pártunknak egy olyan önzetlen tagját ismerem, ki meggyőződéseért mindég kész sikra szállani s azért ha szükséges áldozatokat is hozni. Ezt a legfényesebben akkor bizonyította be, midőn felhívásomra Csik megye egyik v. kerületében kész volt jelöltséget vállalni, ha a pártunk arra szüksége van.

A csikmegyei függetlenségi pártunk pedig erre valóban nagy szüksége volt, mert a csik-harcoltali v. kerület azon esetben, ha az engemet nem lett volna hajlandó jelöltni, csakis az Ugron János sz. mélyével volt a pártunk megtartatott. Epen ezért csikmegyei függetlenségi pártban Ugron János barátom jelöltsége altalam igen is szóba hoztat s így ő sem sorótrófát nem csinált, sem pedig neve és tehetegeivel nem talakodott a közélet terére, sőt a midőn a csik-harcoltali v. kerület volt képviselőjét az öncsek kélységében ujra kijelölték, és Ugron János barátom huzobás nélkül viszálpott, hogy a párt győzelme biztosított; bebizonyította, hogy ő pártunknak valóban oly önzetlen tagja, — kit pártunk büszkén számíthat sorai közé.

Megvagyok győződve, hogy jelen soraimat szívesen fogod közölni, mert te is ismered Ugron János barátunknak független gondolkodás módját és önzetlen hazafiságát, melyet a fent jelzett közlemény méltatlanul bánt.

Öszinte üdvözléssel vagyok

Gyergyó-Szent-Miklós, 1887. jun. 6.

tisztelő barátod:

György Gyula.

#### Az alföld pusztulása.

Szegedről távirják Junius 6 ról:

Ujabb vészhirek érkeznek mindenfelől. A makói földek végveszedelemben vannak s előreláthatólag a vásárhelyi földek sorsára jutnak. A makói földek katasztrófiája a püspöki tisztviselők által véghezvitt gátátvágás következménye. A Pallavicini-féle réten történt gát-átvágás folytán, mint jelezve volt, a vizár óriási erővel előntve a tápei és szegedi réteket, a Földeáktól Lelég vezetó esaternatöltésig húzódtak, a mely egyedüli védvonala volt a makói földeknek.

Ennek megvédésére óriási erőfeszítést tettek, de sikertelenül, mert, mint a vészhi jelzi, a csaternatöltés átszakadt s a vizár a makói földekre zuhant. Rapaics miniszteri biztos a vész hírére, a kis tiszai szakadástól má délután csolnakon az ártéren a lelei

gáthoz ment, hol a szakadás eltömésén óriási erőfeszítéssel dolgoznak.

A kis tiszai szakadásnál a munka vezetését Rapaics távozásával Münszberger főmérnök vette át. Itt is eredménytelen az óriási munka, melynek megtekintésére Baross miniszter Szegedre érkezik.

Makóól érkezett magánhírek a legaggasztóbbak. Az ár mindenütt nő és terjed, az összes mélyebben fekvő földek viz alatt vannak.

Lele és Tapé is elveszett; a katasztrófa itt kikérülhetetlen. A körgátakon a védelmi munkálatokkal főlhagytak, mert az árnak nem lehet ellenállani. A dustermet igérvetéseket helyét hat négyszögmetétföldnyi tenger váltotta föl.

A szegedi földek, lelei és földéki határ teljesen viz alatt fekszenek; az áradás ezen rohamos terjedését az ismeretes gát átvágásnak tulajdonítják.

A tápei rét 28,000 holdjával az ártárasított terület most már 60—70,000 holdra rug.

Makkóól távirják: a város alsóbb részét erősen fenyegeti a víz. A veszedelem rendkívül nagy. A védekezés folyton kéts gbecselt erővel folyik. Makó veszedelme nagy, mivel a város mélyen fekszik. A tápei és lelei határt megkerült roppant víztömeg teljes erővel Makkónak dol. Lelo és Földeák határa bár elborítván, maguknt a községek házeit és lakóit nem fenyegeti veszély, mert magasan fekszenek.

A 7000 holdas püspöri rét viz alá került. Vásárhely helyzete nem változott.

A viz folytonosan nő! Töltéseit roppant erőfeszítéssel tartják és erősítik. Makóra Szegedről katonaság megy. Az átszakadt száraz értől a munkások eszevesztett futással menekültek, az apróbb nyulákat a tegnapi vihar szétrombolta, a szilipszakadshoz Malina mérnök sürgősen 200 ember segítséget kér. Rapaics Makó és Földeákat védi, miután a kis tiszai zárlipet veszendőnek tartja.

A Tisza szakadásának betömése minden lehető erőfeszítés dacára sikertelen maradt; a viz még mindig nagy tömegben omlik befelé. Most a makó-lele-vásárhelyi területekre, a tápei rétre és Szeged birtokaira terjed. Az előntött területek nagyobbára a legjobb szántóföldek, melyeken már évek óta nem látott szép vetések állottak. A kar óriási, s ennek enyhítésére, csakis a legszélesebb körű jótékonykodás lehet képes. Ha a vész kedvezőtlen, szeles idő mellett még tovább tart, úgy Vásárhely tanyai földjeiből is jó rész viz alá kerül.

#### Parterőditések.

Kolozsvár, 1887. június hó.

Az a nagy szerencsétlenség, mely H. M. Vásárhely, Lelo, Földeák alföldi községeket elannyira súlyos erővel látogatta meg, s mint a legujabban érkező hírek jelentik, magát Makó városát is fonyogtatja, Magyarország összes vízpárti városainak figyelmét immoheus erővel irányozza a parterődités szükségességére. Midőn 1860-ban Makó szerencsésen megmenekült asárvístől (ha ugyan közel 200,000 frtnyi kárt szerencsének lehet nevezni), azt mondták, hogy akkora vizmagasságot nem fog többé elérni a Tisza,

mert a beiszapolt területek eltörlék az est leges árt a mar egyszerű belepért árték. — védgátak emelése tehát e természetgátak mellett merőben felesleges. A monni szerencsétlenség szomorú bizonyoságot, a mellett, hogy az elhanyagolt partmunkák korántsem lettek volna feleslegesek.

Az alföldi árvízveszedelem nyomorhatása alatt természetesen fakad ajkaink a kérdés: vajlon mi lenne Kolozsvár városukkal abban az esetben, ha bekövetkehető viharok megdagasztanák a Szamos vizét, s nem férne abba a csekély meder, mely a lefolyó viznek rendelkezésére áll. Mert a ki abban reménykedik, hogy a város felső felén levő vízmű feltétlen biztonságot nyújt árvízveszély ellen a városnak, az keserűen fogna reményegében csalódni egy előre nem tudható hatalmas víztömeg támadása alkalmával, mely a nagy költéssel, s nem mondjuk hogy tökéletesen, rendelkezésre állt pénzzerhöz mérten jó épített vízművet gyenge pozícióra gyánt törn össze. Mert ez a gát (mely tulajdonképpen vízbizályozó osak) nem legnagyobb támadási erő, hanem csupán normális támadási erő ellen van megépítve.

Elég, ha a hegyekről lezuhogó víz lépi a vízmű magasságát, hogy a város merőben lehetetlenül vajlon, mert a pomete a város egész vonalán lefelé mindenesen ár ellen megerősítve, hacsak a tatar mentén part magasságát levert erőfőpöket nem akarjuk „erődtőlnek nevezni. A két hét előtt támadt nagy lag csekély ár is majdnem áttelepte a magasságot.

Gondoskodnunk kell tehát vízpárti megerősítéséről és védekezésünkről kellig esetleges árvíz roham ellen, mely vádázés mindenek előtt való kell, hogy legyen. Az a csekélyke összeg, melyet a kommunális part erődtősekre a mult évben megavazott: teljességgel nem elég megarna, hogy a partokat megnezzhető állapba lehessen vele hozni. Mert ne ártunk magunkat. Makó huszonhét évig volt biztonságban, Kolozsvárt ha jól emlékszünk 1864-ben volt az utolsó árvíz, de ki hássit minket arról, hogy huszonhárom mulva nem jutunk ugyan arra az állapra, a melyre huszonhat év mulva Makó város jutott, hol minden órában várják a vész veszélyt, mely ellen mindon, meg a vész folyó emberfőltőti erőfeszítés is hiábavalónak bizonyul.

Ideben a belső városban természetesen nem fogják annyira érezni a veszedelmet mint a viz mellett fekvő külső városrészekben, melyek esetleges ár alkalmával a város romlásának nének elebe a völgyben lévő összes földekkel együtt.

Kérjük tehát a kommunális, megfontolóra a parterőditések feltétlen szükségességét, s intézkedjék a város biztosíránt most, mikor még nem késő, mert mélteljük — a parterőditések dolga, az dennál előbb való. Mert a kutyák nem ják lelegelni a füvet, ha a ténaké nem tulanak.

#### Választási naptár.

Junius 17. Kolozsvár, Budapest, Eszgom, Gyöngyös, Hódmezővásárhely, Kassa, Pozsony, Szeged, Szekesfehervar, Szatmar-Nemeti, Nagy-nemeti, Csongrád, Baja, Sopron, Tóvídék, Pécs, Szarvas, Nyíregyháza, Debreczen, Ungvár, Sepsiszent-György, Makó, Gyulafehérvár, Miskolc, Székelyudvarhely, Győr, Komárom, Zombor városok.

— Ugy hát az én boldogságom a legfőbb óhajta? kérdé a leány.

— Mindenesetre.

De a Cameron szívében még is volt némi fájdalom, midőn annak a szép asszonynak, ki őt elcsábította az arczára, vagy megjelenésére, s hozzá mindig oly hízegő szavaira gondolt.

— Papa, legelőbb meghalt anyám emlékére, aztán saját magamért kérem, hogy hagyjon fel e tervével. Maga ezert engem, és boldoggá akart tenni. De ha azt az asszonyt nőül veszi, egy percznyi boldogságom sem lesz többé. Papa, irántami szeretetből igyekezik felbontani e viszonyt?

— Azt tenni lehetetlennek látszik előtttem volt a válasz.

— En előttem ezerszerre nehezebbnek látszik, hogy folytassa! kiáltá indulatosan a leány.

Higgye el papa, hogy szerencsétlen lesz, ha nem hallgat kérésemre.

Cameron Péter az ő ártatlan szívével úgy érezte, hogy leánya igazságtalanul ítéli meg Lady Scarsdalet, és nem hitte hogy leányának a szavai beteljesüljenek, ha az a méltóságteljes, de kegyes asszony az oldala mellett lesz.

— Ugy-e papa megpróbálja? Irjon neki rögtön.

Oh drága atyám, milyen kevésbe mult, hogy el nem vesztettük egymást! Gondolni sem tudok rá. Úgyjelen drágám, ne tegye ki magát többé ilyen veszélynek.

Addig csókolt és czirokkálta az atyját, — míg az végre házassági ügyeinek — e váratlan fordulatába — bele adta magát.

— Diána, — mondá hirtelen, — de mit fogok én tenni! — ha te férjhez mégy?

— En? — En papa? én soha sem megyek férjhez. Miért mennék? hiszen itt van nekem Sir Royal, Rich és maga, papa nekem az egész világom. En nem óhajtok férjhez menni. A „házasság” szónak még a hangját is gyűlölni fogom egész életemben!

— En is, mondá Cameron Péter egy mély sohajjal.

— Papa, ugy e még ma reggel megírja ezt a levelet?

Igérje meg.

Igértem, volt a válasz.

De szíve elszorult, mert érezte hogy ez nagyon kellemetlen feladat.

Minő melegséget tegyen? Es mit fog Lady Scarsdale gondolni? Az igaz hogy Diánát szereti a legjobban a világon; de Lady Scarsdale igen kedves asszony volt s iránta és leánya iránt oly feltűnő jó indulatot mutatott. De megígérte Diának, tehát meg kellett tenni, amár ez által feláldozza azt a kílátást, hogy Stone herceggel s annak a főrangú barátaival megismerkedjék.

E kis jelenet után körül belől csak egy óra mulva nyerte vissza Diána szokott önuralmát, s a Barna Jankó vétségeinek megtekintésére indult. Nem tudta megsejteni kedvenc kutyáját, átlőlte annak kondor szőrű nyakát.

— Barna Jankó, mi nagy bajban voltunk! mondá, s a kutya értelmes szemei válaszolni látszottak. Ne félj Jankó, folytató, nem jön ide más urnó soha. Férress az enyém és a tied; mi nem akarjuk hogy azok a sima nyelvű arisztokraták ide be tegyék a lábukat. — Férress a szabadság vára.

— Milyen kevésbe ment! Ismétlé az nap többször magában; s midőn erre gon-

dolt egész testében megrázkódott. Megpróbálta Lady Scarsdalet képzelní azon szobákban, melyekben eddig ő uralkodott.

— Meghaltam volna bánatomban, ha ő jönne ide urnőnek, mondá magában. De hála az égnek már el van igazítva! És azt képelem, hogy most távozni fog e vidékről.

Ó annyira kényeztetve volt egész életében, és annyira megszokta, hogy neki engedelmeskedjenek, hogy fogalma sem volt, hogy az másképen is lehetne. Tökéletesen bizva emagában, nem álmodá, hogy egy ilyen levélre Lady Scarsdale csak nevetni fog. Diána az ő gyermekek ártatlanságában azt képzelte, hogy ezt a levelet csak el kell küldeni, s ez által teljesen megsemmisülve lesz az az ünnepélyes szövetség, mely atyja és Lady Scarsdale között létre jött.

Tehát ő ismét boldog volt, midőn meggyőződött róla, hogy atyja a levelet megírta és elküldte.

— Papa, mondá, ezután jobban ügyelek nagára, s nem engedem, hogy a ravasz özvegy asszonnyal elcsábítsák.

Cameron Péter nagy szomoruan azt válaszolta, hogy olyan leozkét kapott, mi egész életére elég lesz.

#### XII.

Lady Scarsdale az öltöző asztala előtt állott, s azt gondolta, hogy ő nagyobb kegyben részesült Cameron Pétert, mint az őt. A tükörben nézte volt magát, s úgy találta, hogy arca még mindig szép és jól conservált. A vállaira hulló gazdag selyem hajában egyetlen egy fehér hajszál sem volt, sőt, szemei melyek az élet annyi változatos jeleneteit látták, nem homályosultak el. A gond és aggodalom kifejezése ma reggel arczáról eloszlott, s fehér homlaka oly sima volt, akár egy gyermeké.

— Még most is szép asszony vagyok, mondá magában, midőn a pompás ruhát viziója előtte lebegett; s a megelégedés sohaja szált f-l kebléből. Nem lesznek többé számlák, sem foglalások, sem aggodalmak!

Egy három milliom sterlinggel bíró ténfának lesz a felesége; e szavak hangja édes zene volt füleinek.

Amint a tükör előtt állott szép arczában gyönyörködve, s szerencsét kívánva magának, hogy az élet küzdelme reá nézve bevégeződött, kopogtatás hallatszott az ajtón, s Virágné, az ő hű és megbízott szoba-asszonya lépett be.

Lady Scarsdale szinte megfőjtette azt a nagy talányt, hogy miképen lehet pénz nélkül élni; de szobaleány nélkül nem tudott ellenni. A kíváncsi emberek gyakran csodálkoztak, hogy ő és leányai honnét veszik a ruhájukat. De szobaleányának az ügyességét és lángszét nem ósmerték. Virágnának meg volt az a megbeszélhetetlen tulajdonsága, egy kis virággal és cipkével egy óska ruhát ujja tudott varázsolni; és egy régi ruhát annyira megtudott változtatni, hogy lehetetlen volt azt felismerni. Ő egy kinos volt, ő magában már egy kisvagyony volt. Megtörtént, hogy a többiek nem kaptak fizetést, de Virágnának mindig kijárt az; s Lady Scarsdale elismerte, hogy érdemes reá. Virágné nélkül társadalmi győzedelméből nem lett volna semmi.

Midőn a szoba-asszony az ajtó kinyitotta, urnőjének az első gondolata az volt, hogy férjhezmenetele után rögtön megkötözezi annak a fizetését. Ekkor egy levelet látott a kezében.

— Nekem szól? kérdé.

— Igen, volt a válasz.

S Lady Scarsdale a Cameron ur kéziratát megismerve felbontotta a levelet.

Leli erejének dicsegetésére vált, hogy midőn a levelet olvasta, sem el nem állt, sem kiáltott fel, pedig azt hitte, hogy az a kutyaház, melyet oly nagy gondal s fáradsággal épített, összeomlott, mert a szobaleány hangzott:

„Édes Lady Scarsdale, nem tudom azt elmondani, hogy mennyire tájékozott levelet megírni; de meg kell tennem. Ez vezetett házasságunknak a kérdésére megsejttem a leányommal, és ugy találom, hogy neki annyira ellenére van, hogy telen vagyok kegyedet arra kéri, hogy mentsem fel ígéretemről.

Midőn leányom boldogsága a legelőször, képtelenség volna olyan lépést tenni, mi neki fájdalmat és szerencsétlenséget okozna; és ő egész őszinteséggel mondá, hogy meg halna bánatában, ha a házasság végbe menne.

Ilyen körülmények között nem lehet egyebet, csak arra kérem kegyedet, hogy felejtse el a mi köztünk történt. En adig a legmélyebb tisztelettel fogok tisztelni kegyed iránt, s mélyen fogom tisztelni hogy a köztünk levő viszony, nem több mint baráti.

Lady Scarsdale nagy figyelemmel olvasta el e sorokat; de semmi felindulást nem adta.

— Nem küldök választ, mondá.

S a szobaleány távozott.

Ekkor megengedte, hogy az ő levelesk. A harag és düh fergegete van és torzította el szép arczát.

— Hát megörült? kiáltá a minitben a levelet összezeritorította. Azt írja, hogy három milliomnak a kezelését olyan nyen ki hagyom a kezeim között, mint ez ember belond!

(Folyt. köv.)

Abanj-Torna, Alsó-Fehér, Torda-Aranyos, Bihar, Csongrád, Esztergom, Nyitra, Zemplén, Hunyad, Bereg, Pozsony, Csana, Borsod, Bácsbodrog, Tolna, Jász-Nagykun, Szolnok, Baranya, Kolozs, Maros-Torda, Veszprém, Vas, Bars, Ugocsa, Ung, Gömör, Hont, Komárom, Mosony, N.-Küküllő, Szepes, Trencsén, Turóc, Udvarhely megyék.

Junius 18. Arad, Fegyverháza, Oláfalva, Szeged, Vizakna városok.

Arad, Somogy, Árva, Sopron, Temes, Zala, Sáros, Háromszék, Heves megyék.

Junius 19. Temesvár Hajdu-Böszörmény, Versecz városok.

Pest, Szeged megyék.

Junius 20. Nagykikinda, Kassa Kézdivásárhely városok.

Fogarasz, Krassó-Szörény Beszterce-Naszód, Liptó megyék.

Junius 21. Gyula város. Hajdu és Nagyvárad megyék.

Junius 22. Szabadka, Fiume, Abrudbányás városok. Békés megye.

## Résen legyünk!

Kolozsvár polgárai! A jövedelmi adókiadás mindig április, május hónapokban szokott történni. Az összeírás munkálattal és kivételi tervezettel a kir. adófelügyelőség most is elkészült a maga idejében. Munkálatait átküldötte a városi adóhivatalhoz, hogy azt közszemlére tegyék, s hogy az adókiadó bizottság megkezdhesse tárgyalásait.

B. Jósika főispán azonban elhalasztotta a kérdés tárgyalását a választás utáni időre. — Miért? Törvényre vagy kormányrendeletre hivatkozott? Közigazgatási teendők és akadályok tették ezt szükségessé?

Nem!

Egyéb oka van. Ime megmondjuk. Államunk el van adósodva. Minden évet 40 millió deficiittel zár le a pénzügyi kormányzat. Hogy könnyelmű és tévedő gazdálkodásukat tovább folytatassák, hihetetlen mértékig akarják felcsigázni az adókat. De ha ezt választás előtt teszik, félnek a polgárok méltó felháborodásától. Elhalasztották tehát választás utánra, a mikor már nincs több szükségük a polgárok bizalmára.

Ezért halasztották el az adókiadás tárgyalását.

Am nézze meg akárki azt a tervezetet, melyet a kir. adófelügyelőség a jövedelmi adóról készített. Mi csak egy pár adatot említek:

Vései polgártársunk ezelőtt 2000 ft jövedelem után volt megrovva. Most ki van rá róva 15,000 ft jövedelem.

Benigni polgártársunk a folyó évben állított egy nagy borüzletet. Még most csak a befektetéssel, elhelyezéssel, piacszerzéssel és egyéb nagy költséggel kell ezen üzletnek küzdeni. De hogy céljában megfojtassák az üzlet: kirótták rá 6000 ft jövedelmet.

És a Sigmund-cég — melynek hat államérő tüzete van a város? Erre kirótták 300 ft jövedelmet!

Legyünk résen és ne engedjük magunkat kelepcczébe venni. Legyünk férfiak és ne ostoba czinegék, melyeket egy tökkel is meglehet fogni.

Az mondók: mindenki megnevezheti a kir. adófelügyelőség munkálatait. Rosszul mondtuk. A kir. adófelügyelőség átküldötte volt közszemlére való kitérőt a városi adóhivatalhoz, de néhány nap múlva — visszakérte hivatalosan. Észrevették, hogy baj lehet belőle, ha a polgárság meglátja, hogy mi vár rá választás után; ennél fogva féltek a zűrzavar, a tervezetet, s csak a választás után fogják ismét közszemlére tenni.

Résen legyünk!

## MINDENFÉLE.

Kolozsvár, junius 8.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt pénteken (jun. 10.) jelenik meg.

A „Kolozsvár“ kitakar, betakar, ismét tudja mit akar. Magán beszélgetést ha folytat valamelyik pártihűnk, bírja és nyilvános kritika tárgyává teszi; azonban a kormánypárti egyéneknek még programbeszédet is másképpen adja, mint a

hogy elmondva volt. Ha föllép valahol egy függetlenségi, azt lerántja a sárba földig — csunyán nyelve még a „Kelet“ nek sem volt; ha pedig nem lép föl senki, akkor azért szidalmazza pártunkat, hogy miért olyan gyenge, hogy még jelöltet sem állít. Ha csinálnak lármát, kitűzünk zászlókat, beütjük a hordó fenekét, tartunk nagy gyűléseket és nagy dikezőkát: kész a főmedvény ellenünk; ha pedig csendesen folytatjuk a szavazási munkát: akkor ezért támad reánk s vezércikkben obékat „titkos“ működésünk miatt. A mint eddig, úgy ezután is kikerüljük a lehetőségig ellenfelünk nyelvészét; de miután hasábjain föllevenítették azt a vádat, mintha most három éve a kódobalást a függetlenségi párt szervezte volna: kénytelenek vagyunk egész határozottsággal kijelenteni, hogy mindazok, kik pártunkat a váddal terheli ezentúl nem átalják — akár magán uton, akár a nyilvánosság útján adnának a silány gyannak kifejezést — arczátlanul rágalmazzák pártunk becsületes, hazafias és békés törekvéseit.

**Nyugdíjazás a kir. kúrián.** Az igazságügyminiszter felszólította Ocsay Ferencz kir. kúriai bírót, hogy adja be nyugdíjazása iránti kérelmet. Ocsay a kir. bíróságok szervezése óta szolgál a felsőbb bíróságnál.

**A „Petőfi-emlék“ alapja** a városi adóhivatalhoz, hogy azt közszemlére tegyék, s hogy az adókiadó bizottság megkezdhesse tárgyalásait. B. Jósika főispán azonban elhalasztotta a kérdés tárgyalását a választás utáni időre. — Miért? Törvényre vagy kormányrendeletre hivatkozott? Közigazgatási teendők és akadályok tették ezt szükségessé?

**Széchy Carrara.** Moretti József szobrász, Strobel Alajos tanítványa Trefort-miniszter felhívására, Magyarország több márványbánya termékét vette szobrászati szempontból vizsgálat alá. E vizsgálatának eredményeképp Moretti e napokban egy jelentős kísérletben gyönyörű fehér márványlapot küldött be Trefort miniszternek a széchyföldi szarhegyi márványbányából. E márványlap és azt kísérő jelentés nyilvánvalóan bizonyítja, hogy a kiaknázatlan dugaszad Szarhegy igazi „széchy carrara“ s jó kereszt csupán indolenciánkon mult, hogy márványparunk mindez ideig fel nem virágzott.

**Kis hírek.** — Debreczenben Ugornyi István nevű hivatalos 400 ft elsőosztású s pár napig eltiltése után revolverrel főbe lötte magát. — Két fiatal leány ugrott tegnap Debreczenben egy kúria öngyilkossági szándékból; de kimentették. — Nagy-Károlyban f. hó 5-én 6 tüzeset fordult elő, de csak egy volt véres, mennyiben egy ház talaján elpusztított. A lakosság közt az izgalom nagy. — Baross Gábor közt. ügy. miniszter és Beniczki államtitkár az árvíz vész, színhelyére utaztak. — Szegeden hétfőn reggel a belvárosban egy nagy ház leégett. — Május hónapban Szegeden született 245 gyermek; ezzel szemben a halottak száma 199. — A radon f. hó 5-én került népművelő társulat a városiigazgatóság. — Nagy József veres volt Sopronmegyében és Temecben. A karigén jelentékeny. — Genuában a városi tanács megvette Kolumbusz Kristóf szülőházát a Kolumbusz-múzeumnak alakítva át. — Garaszer-Albenedeken a napokban 3 napos áramlás halálosan megsebesített egy leomló farakast. — Böttör börtönéből a mult hét egyik éjjel kilenc rab szökött meg. — Garibald halálának emlékművét Caprera szigetén több ezer ember jelenlétében ülték meg. — A német császár hűs követekében ismét beteges fekszik. — Ismeretlen pusztító bogár lépett fel a monosi erdőben. A rovar faj véres színű. A fák galyait pusztítja s nedvét szívja ki, úgy hogy rövid idő alatt kiszárad a megtámadott fa. — Alsó-Sztríában hétfőn délután nagy földrengés volt. — A leégett opera comique felépítéséhez a napokban hozzá kezdenek. — A fővárosi detektívok egy pénzhamisító banda nyomára bukkantak. A jeles banda 5 tagból állt. A börtönben ülnek vizsgálati fogság alatt.

## VÁROSI HIREK.

**Urnapiját,** a katolikus egyháza nagy ünnepét, a szokott fényvel fogja megünnepelni a kolozsvári katolikus egyházközség. Délelőtt 9 órakor a plebania, templomban nagy mise lesz, melyen dr. Eltes Károly apátkaonok fényes segédlettel fog pontifikálni. Mise alatt a Kolozsvári Dalkör énekel. A körmenet 10 órakor indul ki a templomból s a főtéren felállítandó oltárok előtt evangéliumok mondatnak. Az ünnepélyességeken egy diszszázad katonaság a zenekarral együtt részt vesz.

**Athletikai gyakorló és versenyter a Sétateren.** A K. A. C., melynek nyári gyakorló tere ez idők szerint tudvalevőleg nincsen, felkérte a városi tanácsot, mint a klub alapító tagját, nyári gyakorló és versenyter adományozására. A városi tanács e kérdés következtében felhívta a klubot, hogy a sétater állatkiállítás fölötti részeinek ily célra való berendezését mutasson be egy műszaki tervet. — E célból a szükséges műszaki felvételeket a klub mérnöke

Lukán Aladár ur most eszközli a sétateren. Valószínű, hogy a városi hatóság elismerést érdemlő pártfogása athletikának még e nyár folytán egy szép gyakorló helyet juttat.

**Az önkényes tűzoltó egyesület** gyakorlati tiszti vizsgáit holnap délután tartja meg a kastanya udvarán.

**A telekkönyvi referens.** L. pusok tegnapi számában azt írtuk, hogy a kolozsvári kir. törvényszékű telekkönyvi referens sz. mélyben eszközölt csere az ügymenetnek érzékeny hátrányt okozott. Ennek czafolatul illetékes helyről a következő adatok bocsátottak rendelkezésükre: a) 1886. évről 78, az évről junius 6-ik napjáig beérkezett 3695 ügydarab, összesen tehát 3773. Ebből junius 8-ik napjáig elintéztett 3768, elintézetlen 5. Felebbviteli ügy leérkezett 10 helybenhagyó, 2 megváltóztató és 1 feloldó. Készséggel közreadjuk e hivatalos adatokat, fenntartjuk azonban említtett közleményünk távollevő irónak a jogát ahhoz, hogy az ügymenet gyorsasága és az elintézés alaposága ellen felhozható saját adatait is reprodukálhassuk.

**A Polgári Dalegylet** pártoló tagjai részére július 3-án tiszteozal egybekötött érdeki kirándulást fog a hójat erdőben rendezni, melyre már is nagyban folynak az előkészületek.

**A marhavásártérre** és a közigazgatás vezető rendkívül süks utozó kiadásait illetően a városi hatóság, mint értesültünk, már megköthette az illető telek tulajdonosokkal a szerződést, minél fogva a város a telket 3000 frton megvásárolta, a tulajdonosok pedig kötelezték magukat, hogy a telken levő sertés hizlaltól lebontják s a telek ezen területét az utóházhöz csatolják. E munkára szerződésileg e hónap 1-é tüzetett ki határidővel; ennek daczára az utaszerzési máig sem történt meg, pedig ismét itt van a kúszóbb (Junius 13) egy országos nagy vásár, mely egyike szokott lenni leglátogatottabb vásárainknak. Aki tudja, hogy milyen nagy a forgalom, s az üzletelődés abban a keskeny utózában, mely egyedül utvonál a közigazgatás hoz és a vásártérhez: az elképzelheti, milyen hanyagság, hogy a hatóság nem szerez érvényt a kötött szerződésnek. Kérjük a vásáros közönség nevében, szorítsa rá a telek tulajdonost, hogy tegyen eleget szerződési kötelezettségének.

**A közbiztonság hiányának** szomorú jeleiről tett panaszt Kolozsvári I. községi iskola tanító. A tegnap este 9 óra tájban ugyanis iskolái sehonak bevertek a Nagy-utczában levő II. községi iskola utcafeleli ablakait s mire a rendőrök odaértek, elillantak.

**Calány történetek.** Meleg, nyári napok, langyos, csillagos éjszakák utrakelti Farad ivadékait s vandorlásra készítik. Így retódták be kúszos Kolozsvárra is Margaréta Mariska (mi szép — e név!) a gyulai havasallak szép cigányleánya. Szerette az élet kellemesebb és kényelmesebb oldalát s jövedőit mondott és kártyát vetett. A tegnap is hosszuteczában eltálatla vágyát „az aranyos kisasszonynak“ s kapott érte pénzt — s lopott mellé szép selyem szalagot. Künn volt már az utczán, szalag a szotyrában, mikor egy durva rendőr hang megállította. Kérdőszóködtött állását, foglalkozását illetőleg egyes dolgokról, s nagyon elcsodálkozott, hogy feleletei nem voltak elégték. Azon még jobban, hogy bekísérte akarta rendőr ur. Kérte szépen. Rendőr irgalmatlan. Igért szép ezüst pénzt. Rendőr hajthatatlan. Az utolsó eszközökhöz nyúlt — szépséges selyem szallaggal kínálta. — A rendőr kegyetlen — még azt kérdezte honnan e szalag? Margarita zavaros feleleteket adott s a gyöngyödelen rendőr bekísérte. Így ült Margarita tegnap az országban sokszor kitékintve a szabadba nyíló ajtón; de lesütött ezemeit egyszer sem emelte a körötte járó rendőrökre. Ezzel büntette őket. — A Ficsor Lászlóné történetiá sikkal kurtább, furesább. Lopogatott a monostor utczában. És most ül a dolgozóházban.

**Rendőri hírek.** Elhunyt Tamás András kőkeret utcai lakosnak 3 éves fiaakája. Tegnap reggel 7 órakor távozott hazáról, s azóta hiába keresik. — A Szamos vízzel élnek vissza — nemcsak az öngyilkosok — de ismétleten a vízárúkok is. A kúszmosból s többen a vágódúdon alulról árusítják az ivóvizet — de biz az ehető is sokszor. Jó azért megbizhatótól vásárolni az ivóvizet. — A tencsintéri parkban sok minden történik éjjelen át. Minden bokor szallást ad egy egy czellengőnek, — s a osendes, meghitt hely valóságos asymla lett már a kétes existenciáknak. Rendes örök oda, hogy ne legyen rendtelenség. — Éptések ideje lévén, gyakorlók az építés színhelyén levő cigánykolóniák, kik ott munkálkodnak nappal s éjjel sokszor tűz mellett alsznak a szabadban. A tűzből könnyen származhatik kár!

## Botránykövek.

A kormány úgy látszik, a szemérmelenségig ki fogja szákmányolni hivatalos hatalmat, csak hogy a választásoknál biztosítsa magának a győzelmet. Az eddigi választásoknál csak a belügyminiszter és közgei avatkozott bele a választásokba, mozgásba hozva a tőspánoktól a falusi baktrekig az egész közigazgatási személyzetet.

Ezúttal úgy látszik, az egész kormány, mindenki miniszter, minden hivatalnok összes hivatalos és nem-hivatalos, törvényes és nem-törvényes hatalmukat a mérlegbe fogják dobni, hogy a nemzetet kicsikarják a „többséget“ és „bizalmat“

A pénzügyminiszter ugyanis az egész országban elrendelte az adófelügyelőségek útján, hogy Junius 1-től Junius 20-ig mindennemű adóbehajtást, a végrehajtásnak minden nemét és faját szüntessék be, holott törvények és rendeletek értelmében a hátralekös adók behajtása iránti in ékezeteknek egy napig sem volna szabad szünetelni.

Hát ez, kerem, már mégis csak gyalázat, a miniszteri hatalommal így visszaélni a pártérdek szolgálatában. Az adók nem képezik a kormány és pártja privát jövedelmét, hogy annak követelését és behajtását kényes kedvtől tessese függővé. Tessenek a törvényt megtartani s az adófizetők, ki-késedelmesedik, behajtani tartozását.

Aki tudja, hogy az állami háztartásban mit jelent különösen junius 1-e, mikor az államkincstárnak rendkívül sok, milliókra terjedő fizetési válnak esedékessé, csak az képes kellőn méltányolni Tisza Kálmán pénzügyminiszter urnak e pártatlanul botrányos eljárását.

Most lehet már érteni, hogy miért kellett egyszerre az állami pénztári készletek megszaporítására a 22 millió újabb köösöt megszavaztatni. Igen, mert ilyen hatalmas készlet nélkül egy napig sem tisztálthatna a kincstár, pláne ha az adók behajtását szinte két aló honapon keresztül megszüntetik. És el lehet képzelni, hogy mennyire fel fog szaporodni az adóhátralék, különösen nálunk a hol bizony édeskeves adófizető van, aki megintés vagy épen többszöri-sürgetes nélkül pontosan eleget tenne adófizetési kötelezettségének. A két havi adó behajtási moratorium után előreláthatólag óriási lesz az adóhátralék országsszerte s akkor aztán az kétszeres szigorral fogják behajtani, hogy e kiürlt pénzáratat ismét megtöltsék.

Persze ha az adóbehajtást nem szüntetik meg s ha az adókivetési eljárást nem függesztik fel, az adófizető választó polgárság nagy zöme az adófizetés közvetlen súlya alatt egészen más érzelmekkel s más hangulatban járulna a választási urnákhoz. Hanem így, megszüntetvén hetekig minden eljárást, melyet pedig törvény szerint folytatni kellene, a választókat jobb hangulatba lehet hozni; hiszen a szegény ember ugyis hamar felejtí buját-baját!

Hanem azt kérjük mi erre: Becsületes kormányzat-e az, mely tisztán pártérdekben ilyen leplezetlen cinizizmussal szákmányolja ki a hatalom minden eszközt? S vajon nem lenne-e tisztességes eljárást, egyenesen kiadni rendeletben, hogy minden választó polgár a kormánypárti jelölthez köteles szavazni? Ez ugyan az alkotmányosság agyonütése lenne, de mégis tisztességes, mert legalább ő színt e nyilatkozása lenne a nyers érzéskának.

De az a jesusitizmus, a mivel a kormánypárt biztosítja győzelmét — pfuj! — nem pirulnak-e azok az urak magukmaguktól?!

## MŰVÉSZET.

\* Nemzeti színház. Tegnap este a „Czigánybár“ került színi közepes számú közönség jelenlétében. Az előadásnak különösebb érdekét az kölcsönzött, hogy Zsupán Todor szerepében a vidéknek egy jeles komikusa Nyilas Mátýás jelenleg a nagyváradi színtársulat tagja lépett fel. Nyilas egy kétségkívül tehetséges fiatal színész, ki ha jól fejelemzi a képességeit, derék szolgálatot tehet a színhágnak. Ma azonban egy még kiforratlan tehetség, a ki a hatást a szertelenségeken keresi. Komikuma nincs még megtisztulva, műérzéke nem elég fejlett, hangja bár nagy terjedelmű, de nincs érze és színe. Játéka eleven, de nem vall arra, hogy gondolkodó fő és jó érzék mérsékelné. A közönség különben szívélyes fogadtatásban részesítette és több dalát élénken megtapsolta. Az előadás lanyhán és lelketlenül folyt le. Kápolnai képezett kivételt, a mennyiben gondolt, mérséklettel játszott és szépen énekel. Az első felvonás keringőjével megdémelt tapsokat aratott. A többi szerepeket Láng Etel, Kőnczöl Etel, Nagy Mari, Váradi M., Váradi Albert, Török K., Bonis töltötték be. A karok megfogya bár — de törve nem — jól szolgálták az ügyet.

\* Hegyi Aranka asszonynyal, a Nép-színház egyik kitűnő primadonnájával, mint biztos forrásból értesülünk, Bolónyi József a kolozsvári színház új intendánsa alkudozásokot folytat avégett, hogy a bájos művésznőt szerződtesse színházunkhoz. Ha ez az új intendánsnak sikerül, Hegyi Aranka olyan vonzerőt szerez, színházunk számára, akivel egymagára biztosítani fogja az operett- és népszínműelőadások sikerét.

## Sport.

Athléta viadal Maros-Vásárhelyen.

Kolozsvár, jun. 4.

Jeles gondolata támadt a marosvásárhelyi terna-egylet elnökségének. Meghívta a kolozsvári atletikai clubot, hogy rendezzen náluk egy különböző versenyekkel egybekötött testgyakorlati ünnepélyt. A club igazgató választmányában bár Jósika Lajos elnöklete alatt ma tárgyalták részletesen ezt az ügyet. Lelkesedéssel fogadták el

a testvér-egylet meghívását. Jelentőségében több lenne e kirándulás egy egyszerű testgyakorlati ünnepélynél.

Egy lépés lenne ez a testgyakorlatok általánosabb felkarolása felé országos viadalok rendezése által, mik hajdanában legjobban nálunk voltak felkarolva, s jelenleg szintén nálunk van leginkább elhanyagolva.

A választmány kész proposiciót kapott a Marosvásárhelyt rendezendő viadalra a versenybizottságtól, melynek elfogadása felett határozott. A VI. nyilv. viadal részleteitől elfogadtattott:

I. Sikverseny 100 yard, II. Sikverseny 1 angol mfld, III. Akadályverseny 150 y. egy 10 láb széles árok és két fal akadály. IV. Bajnoki távol ugrás a bajnoki és hg. Lobkovicz diakkal s a távolságok szerint megállapított érmekkel.

V. Egy órai verseny-járás (a ki 9500 mt. tesz meg bronzérem, — elsőnek tiszteletdíj).

VI. Magas ugrás.

VII. Birkózás.

VIII. Súlydobás magasba.

IX. Nővendékek versenye 200 méter.

X. Nyújtó, XI. korlátygyakorlatok.

XII. Ikerk versenye (komikus verseny.)

A Kolozsvárról Marosvásárhelyig tartó versenygyaloglást tárgyalást, mely a javaslat szerint megvédendő erdélyeszi bajnoki címmele s aranyéremmel az első beérkezőnek, ezüst érmével minden 24 — és bronzéremmel minden 30 óra alatt beérkezőnek lett volna egybekötve, — nagy szomorúságra több jeles gyaloglóknak elejtette a választmány. A jelenlegi körülmények között nem rendelkezik a club elég anyagi erővel arra nézve, hogy rendes viadala mellett még egy oly versenyt is, melynél a kiadások magasak s nem térül meg semmi — rendezhessen.

A tagoknak azonban kilátásba helyezi, hogy ha a gyalogkirándulásra versenyen kívül is vállalkoznak, a szabályszerűleg igazolt 24 óra alatti beérkezőket ezüst érmével fogja díjazni.

Marosvásárhelyt fog rendeztetni a fentebb pontokon kívül a teremben kard, ököl és törvívási gyakorlat.

A viadal napjánál szep. 25-ke jelöltetett ki. 22-én indultak volna, ha a választmány a kérdést el nem ejti, a versenygyaloglók.

A részletes proposíciók a fentebbiekre nézve, a mint a marosvásárhelyi torna egy-letnek bemutatva lesznek, a tagok tájékoztatására közzé fognak tétetni.

A club választmányában a lefolyt viadal eredménye tárgyalottot ezután. A választmány örömmel vette tudomásul, hogy a kedvezőtlen idő daczára egy részvétel, valamint az eredmény tekintetében a főbb versenyeken e viadal felül múlja az eddigieket. A viadal anyagi oldala nem nyújtott csupán kedvező eredményt. A rossz idő miatt t. i. körülbelül 72 frt bevételt a kiadások 116 frtal mulják felül, a mi a club működésére is érzékenyen hat, a mennyiben tartaléktökével nem rendelkezik.

K.

## A közönség köréből.\*

Mindazok, kik szeretett fiamnak, az oly hosszas szenvedés után elhunyt Tolweth Gyula főhadnagynak e hó 6-án délután történt temetésén oly szép számban résztvettek és kegyeltes módon adták meg barátjuknak, bajtársuknak a végtisztességet, fogadják egyenkint és összesen szinté meleg köszönetemet. Nagy vizsára szolgált oly nagyon süjtött apai szívemnek az az őszinte, kegyelletes részvétel, melyet boldogult fiam iránt igen tisztelt bajtársai, barátai és jó ismerősei tanusítottak. — Fogadják mindnyájan ismételve hálás köszönetemet.

Kolozsvárt, 1887. jun. 8.

Tolweth Ferencz.

\* E rovat a szerkesztőjét csak a sajtóhatósággal szemben kötelezi.

Szerk.

## KÖZGAZDASÁG.

### A tőzsdéről.

Bpest, jun. 7.

Gabonauzlet. Buzát ma sürgősen kínáltak. A vételkdy csekély volt, az irányzat lanyha, elkelt mintegy 15,000 métermáza 5 krajczárral olcsóbb árak mellett.

A határidőzlet a szép idő folyton lanyha és csökkenő volt az irányzat.

Hivatalos jegyzések: Székénybuzza tavaszra 9. — 9.05 frton. — őszre 6.03 — 8.05 frton. Tengeri 1887. máj. — jan. — 5.53 — 5.55 frton. — július — aug. — 5. — 62 — 564 frton. — Zab őszre 5.73 — 5.75 frton. — Káposztarepéze 12.

Értéküzlet. A mai előtérde üzlettelennel telt el. Csak papírpárakban volt nagyobb kereslet.

Oszt. hitel. 288.10-ról 287.90-re esett. Aranyjára a dék 103.07 és 103.02 Papírpáraké 88.30 és 88.37.

**Pozsonyi szarvasmarha-vásár** jun. 6. A mai szarvasmarha vásárra 1488 darab hizott marhát hajtottak fel. Élénk irányzat mellett a következő árak jegyzettek: magyar ökör 51 — 58.00 frton, német ökör 53 — 60 frton.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.